

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . . . 12 kor.
 Fél évre . . . . . 6 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 kor.
 Egyes szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:
 □-szentiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
Földes Ede
 Könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Tekintettel a közeledő, rendkívül érdekesnek ígérkező választási időszakra, kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. **Előfizetési áraink: Egész évre 12 korona, félre 6 kor., negyedévre 3 korona. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek“-et 10 koronáért kapják.**

A szabadelvűpárt tagjainak összetartása.

(P. C.) Intő előjáték az általános választásokhoz, hogy Pozsonyban, hol Szilágyi Dezső mandátuma számára mintegy pótképviselőt kellett felhajtani, pótválasztást kell tartani. E pótválasztás okát, hál' Isten! nem abban kell keresni, hogy a szabadelvű választók szavazatának száma a politikai ellenfelekhez viszonyítva elég nem lett volna, hanem, Isten bűnül ne vegye! abban, hogy egyszerre mindjárt három szabadelvű jelölt lépett fel, kiknek hívei egymás ellen szavaztak. A politikai ellenségeskedés tehát csak a szabadelvű pártban belül volt; más ellenséget nem is kellett támadni. Előlegképpen szívesen adozunk elismerésünkkel a három jelölt mindegyikének, kiknek képességei eddigéig persze szerényen elkerültek a komoly próbát. De ha az urak oly szívesek lennének, hogy elismerésünket bármily messzemenő önbecsüléssel ratifikálják, mégis, hogy itéletünk elfogulatlanságát tisztelni lehessen, abban a véleményben kellene lenniök, hogy egyszerre mind a háromukat meg kellett volna választani az árvaságra jutott mandátum számára, hogy Szilágyi Dezsőt csak némileg is pótolják. Meg ama kevés napra is, ameddig a mostani országgyűlés tart, s még akkor is, ha Szilágyi ez idő alatt csak — hallgatott volna. Míután azonban csak egyet lehetett megválasztani, meglehetősen mindegy volt, közülök melyik lett volna a megválasztott. Kivált mikor az érvényesülésre kiszabott idő rövidsége nem igen teszi lehetségessé a talentum bőséges kifejtését.

Itt tehát csakugyan nem volt szükséges a szabadelvű választókat csoportokra szétördelni s őket egymás ellen vezetni. Ami a választás napján a szavazatok szétforgácsolására való kilitással történt, hogy egy közös jelöltre nézve kompromisszum jött létre s erre a jelöltre szavaztak, ezt már előre lehetett volna szervezni, miután az egyes jelöltek chance-ait nem volt nehéz kiszámítani. Pozsonyban szerencsére nem törtenhetett nagyobb kellemetlenség, miután elvi ellentéttről nem volt szó. De hasonló fejevesztett taktika mellett, mely legalább is személyes ellenségeskedést szül, nem fordulhat elő másutt, hogy a magában széthasadt szabadelvű választó polgárság a közjogi, vagy éppen a reakcionárius ellenzék győzelmét idézi elő. Ez szégyen lenne, sőt következményeiben kárhózas is lehet. Politikai ellenfeleink egységesen és szigorúan vannak szervezve, s épp most, midőn a kormánynak többé nem szabad irányadólag, hatalmi eszközeivel beavatkozni a választásokba, épp most nem szabad a liberálisoknak a kiesényes hadizenes fényűzését maguknak megengedniök. A szabadelvűeknek, miután mindenekelőtt az elv győzelme fekszik szívében, minden választókerületben együtt kell működniök, fegyelmet kell tartaniök, hogy így a lehető legjobb egyetértésben készítsék elő a választás eredményét. Éppen mivel a kormány nem akar beavatkozni, a szabadelvűeknek maguknak kell önmagukon segíteniök, maguknak kell a pártegységet és egyetértést megővniök. A szabadelvűségnek feltétele ugyan, hogy hívei számára a közös elvek keretén belül a szabad itéletet és a szabad elhatározást még fontosabb árnyalatokra vonatkozólag is meg kell őrizni. De ez a szabadság nem terjedhet a párt összetartásának aláásgáig, az erkölcsi desorganisatioig. Rend nélkül semmiféle szabadság sem állhat fenn, s hogy ugyanazon politikai irány jelöltjei a választókat egymástól elidegenítik, és gondolkodásukat így megzavarják, ez csak veszélyeztetheti a rendet. Egészen így jártak el Ausztriában a

„haladók“, az akkori szabadelvűek; de amit a maguk és az állam számára elértek, nem igen csábító. Menynyíval inkább kell e példának nálunk óva inteni-e a szabadelvűeket, miután abban a meggyőződésben élnek, hogy a szabadelvűség sorsa és hatalma a magyar nemzeti állam sorsa és hatalma.

Az országgyűlés befejezése. Szell Kálmán miniszterelnök a képviselőház f. hó 3-án tartott ülésében kijelentette, hogy ő Felsőháznak előterjesztést tett az iránt, hogy a jelenlegi országgyűlést szeptember 9-en trónbeszéddel rekesse be. Tette ezt azért, hogy az új országgyűlést kellő időben össze lehessen hívni s hogy az államhazartás szükségleteinek fedezéséről idejében lehessen gondoskodni. A képviselőház utolsó ülése f. hó 7-en lesz.

Az új képviselőválasztások október első felében lesznek. Vármegyénkben valószínűleg következők lesznek a választó közönség bizalmából képviselők: Alvinczen: Szöcs Pál, Abrudbánya-Verespatakön: dr. Ebergényi Sándor, Gyulafehérvárrt: dr. Mohay Sándor, Magyar-Igenben: dr. Werner Gyula, Maros-Ujvárrt: gr. Bethlen Sándor (új), Nagy-Enyeden: Török Bertalan, Vizaknán: ahol dr. Söpkér Sándor hiába kereskedett, ismét Zeyk Gábor, ki teljesen megnyerte szeretett választói szívet és érzelmeit.

Török Bertalan képviselő választó kerületében még Balazsfalván és Tövisen fog beszámolót tartani, nagyszámú választóra való tekintettel, az országgyűlésről leendő visszatérése után.

Török Bertalan országgyűlési képviselő beszámolója Nagy-Enyeden.

A gyűlés.

Lelekelemelő szép ünnepnek voltunk tanúi f. hó 1-jén, midőn a nagyenyedi kerület orsz. képviselője beszámolt a magyar parlament öt éves működéséről. Beszámolt azok előtt, kiknek osztatlan bizalmából az ország tanácsában helyet foglalt. Alkotmányos életünkkel természetesen és szoros kapcsolatban áll ezen szokást széppé, különösen széppé tette városunk polgárságának orsz. képviselője iránt sokszorosan és tüntető melegséggel kifejezett bizalma és szeretete.

A beszámoló meghallgatására délután 3 órakor indult polgárságunk a városház teréről a sétateri fedett helyiségbe, mely egészen megtelt választó jogosultsággal bíró polgártársaink színével-javával. Az elnökök, jegyzők és Török Bertalan képviselőnk az emelvényen elhelyezett asztal mellett helyet foglalván, Szilágyi Farkas ref. lelkes lelkés szép szavakban üdvözölte a megjelenteket s méltatta alkotmányos életünknek azt a szép szokását, melylyel a választók bírálatot mondanak képviselőjüknek és politikai pártjának ténykedése fölött. A szép gondolatokban gazdag megnyitó után felhívja a képviselőt beszámoló beszédje megtartására; a közönséget pedig, hogy komoly figyelemmel hallgassa és politikai önértéssel moudjon felette bírálatot.

Török Bertalan nagyszabású politikai beszédet tartott, melynek formai tökéletessége méltó volt a becses tartalomhoz. Ismertette azon vezéreszméket, melyek az országos szabadelvűpártot és a belőle alakult kormányt a törvényalkotás és kormányzás nagy munkájában irányították; ismertette a közönségünket érdeklő fontosabb törvényeket s a gazdasági és kulturális élet haladásának jeleit és jövő kilátásait. Beszédje minden szavából kiértett a kötelességnek és felelőségnek komoly érzete; kiértett a lelkesedés, melylyel szülővárosa és egész hazája javát minden gondolatával, egész erejével szolgálja iparkodik. A beszédet, melyet a közönség feszült figyelemmel s nagy érdeklődéssel hallgatott végig és helyenkint, különösen pedig a végén a helyeslés zugó tapsaival jutalmazott, lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.

A képviselő beszédje után szólásra jelentkezett dr.

Magyari Károly, nyug. megyei főorvos. Elismeréssel szölt a szabadelvű kormány működéséről és teljes bizalmat fejezte ki a beszámoló képviselő iránt. Különösen nagy és megérdemelt mély benyomást tett beszédje azon része, melyben az öt év előtti helyzetet a maival összehasonlította. Akkor választóinknak ugy számban, mint intelligenciában tekintélyes része a nemzeti párt politikai elveit vallotta és csak Török Bertalan személyes kiválósága és közügyekben kifejtett hosszas és érdemes szolgálata iránt való bizalomból és szeretetből mondott le ezen elveit való küzdelemről; s lehetővé tette azt a mintaszerűen szép választást, amelyet csak a legteljesebb egyetértés teremthetett. Ma semmiféle ellentét nem választja el az akkori ellenzék híveit a szabadelvűpárttól; ugyanegy program alapján egyesülve, bizalomban, népszerűségben és tehetségben megerősödve, együtt, ugyanazon lobogó alatt járnak és szolgálják a nemzeti állam ügyeit. Ma tehát kétszeres kötelesség és következetesség kívánja, hogy mindenféle választfal ledülvén közöttünk, annál nagyobb lelkesedéssel és egyhangú bizalommal ajánljuk fel képviselőnknek újból a mandátumot.

Utána ifj. Winkler János ipartestületi elnök, Incze Sámuel városgazda, dr. Garda Kálmán ügyvéd, Lázár István kollégiumi tanár szóaltak fel, s különösen a gazdasági élet emelkedésének mozzanatait és remélhető kilátásait fejtegettek. Minden felszólaló elismeréssel szölt a képviselő működéséről, beszámolójáról, s minden feuntartás nélkül, kész örömmel hozzájárult Török Bertalan képviselő újból való jelöléséhez. Ezen beszédet után Folyovich Sándor társelnök nagy lelkesedés közt hirdette ki a nagyenyedi választók gyűlésének határozataiképpen, hogy Török Bertalan orsz. képviselőt a jövő országgyűlési ciklusra képviselőül újból jelölik, s megválasztása érdekében híven és lelkesen tömörülnek mellette. Ehhez a jelöléshez való készséges hozzájárulását szép levélben fejezte ki Reinbold Oliver kir. tanácsos pénzügyigazgató, kit elfoglaltsága akadályozott a megjelenésben. Üdvözlő táviratokat küldtek dr. Werner Gyula magyarigeni, Szöcs Pál alvinczi, dr. Ebergényi Sándor verespataki képviselők.

Török Bertalan meghatottan köszönte meg polgártársai bizalmának és szeretetének ezen újabb nyilatkozatát; igéri, hogy életének fegfőbb törekvése lesz, hogy polgártársai kiténtető bizalmát továbbra is kiérdemelje. Mély hálával van ezen fényes multu kerület bizalmáért, hogy alkalmat juttat számára hazájának s kerületének jólétét szolgálni. Kötelességeretellel indul a jövő elé; készen van a harcra és békés munkásságra egyaránt; de inkább vágyik a béke babérrá, mint a küzdelem cserkoszorújára. Büszke lesz, ha polgártársaiért velük együtt dolgozhatik. Egész erejével rajta lesz, hogy a kezebe adott zászlót mocsoktalanul hozza vissza megbízóinak.

A tüntető éljenzéssel fogadott szép beszéd után Lázár István, a gyűlés egyik jegyzője, indítványt terjesztett elő, hogy a megtörtént jelölésről Széll Kálmán miniszterelnök, Podmaniczky Frigyes báró, az országos szabadelvűpárt elnöke, és Zeyk Dániel, Alsófehér vármegye főispánja értesíttessék. Az értesítés a következő szöveggel terjesztett elő és fogadtatott el:

Nagyméltóságú Széll Kálmán miniszterelnök urnak Budapesten.

A nagyenyedi választó-kerület szabadelvű választói azon alkalomból, hogy Török Bertalan, kerületünk országgyűlési képviselője, mai napon beszámolóját tartván, újra képviselőül jelöltetett, tisztelettel és bizalommal üdvözlök Nagyméltóságodat, mint a szabadelvű párt vezérét, kinek bölcs és sikeres vezetése alatt pártunk a nemzeti haladás útján győzelemről győzelemre emelkedett s önértézetesen és lelkesen indul nemzetböldogító törekvéseire az országos közvélemény hamisítatlan szankcióját megszerezni. Isten áldását kéri Nagyméltóságod kormányzatára és életére. Szilágyi Farkas, Folyovich Sándor, elnökök, Lázár István, dr. Garda Kálmán, jegyzők.

Nagyméltóságú báró Podmaniczky Frigyes urnak, az országos szabadelvű párt elnökének, Budapestén.

A nagyenyedi kerület szabadelvű választói Török Bertalan képviselő beszámolója és jelöltetése alkalmával lelkesen üdvözlök Nagyméltóságodat, a szabadelvű eszmék régi bajnokát, óhajtván, hogy pártunk Nagyméltóságodat elnökölte alatt még sok áldást hozhasson hazánkra. Szilágyi Farkas, Folyovich Sándor, elnökök. Lázár István, dr. Garda Kálmán, jegyzők.

Méltóságos Zeyk Dániel urnak, Alsófehér vármegye főispánjának, Nagy-Enyeden.

Midőn a nagyenyedi kerület szabadelvű választói Nagy-Enyeden, mai napon szeretett képviselőjük: Török Bertalan beszámoló beszédjének meghallgatására összegyűltek, és ő neki, mivel harmincz évre terjedő nyilvános működésével tiszteletüket, szeretetüket és bizalmukat sokszorosán kiérdemelte, a jövő országgyűlési ciklusra a képviselő-jelöltséget nagy lelkesedés közt újból felajánlották: kedves kötelességüknek tartják, hogy erről Méltóságodat, mint a szabadelvű kormány bizalmi férfiát, a legmélyebb tisztelettel értesítsék. De az alkotmányos tevékenység mai lelkes, ünnepies és felemelő hangulatában nem mulaszthatják el, hogy elismeréssel ne emlekezzenek meg a magyar kir. kormány azon bölcs intézkedéséről, melylyel Méltóságod kezébe tette le vármegyénk kormányzatát. Amely mértékben tanuskodik Alsófehér vármegye gazdasági és kulturális ügyeinek fejlődése, főképpen pedig minden reudé és rangú tényezők bekes és lelkes közreműködése Méltóságod kiválóan bölcs és tapintatos működéséről: oly mértékben emelkedik bizalmunk, elismerésünk és hálaunk a magyar kir. kormány iránt, melynek intenczióit Méltóságod képviseli vármegyénkben. Isten áldását kívánjuk Méltóságod további működésére, és kerjük, hogy ezen értesítésünket és mely tiszteletből fakadó jó kívánságunkat kegyesen fogadni méltóztassék. A szabadelvű választó-polgárok gyűléséből. Nagy-Enyeden, 1901. szept. 1-én, Szilágyi Farkas, Folyovich Sándor elnökök. Lázár István, dr. Garda Kálmán jegyzők.

A szép rendben és tüntetően lelkes hangulatban lefolyt gyűlés a képviselőjelölt sokszoros éltetése közben ért véget.

A faklyásmenet.

Esti het órákor impozáns tömeg indult meg a tűzoltók őranyájáról, a varát megkerülve, a városház erkélye elé. Tűzoltók diszszakasza előzte meg a menetet, mely a szebbnél-szebb indulókat hangoztató zenekar nyomában, háromszáz faklya fényétől megvilágítva, példás rendet tartva s időnkint Török Bertalan orsz. képviselőt éljenezve, vonult a piacra fel, s azt egészen megtöltötte hullámzó tömegével. A zenekar az éljenző faklyások százaival körülfogva a városház erkélye előtt állott fel, s egy szép ünnepi darabot játszott el, melyet áhítatos csendben hallgatott meg egy a körülálló nagy tömeg mint az erkélyen a képviselő társaságában várakozó díszes hölgyközönség. A darab végeztevel Lázár István koll. tanár ezen szavakkal üdvözölte az ünnepeltet:

„Enyed város polgárságát mindig a mely és tartós érzés jellemezte. Fájdalma, melylyel a mult csapásait siratgatja, kegyelete, melylyel bánatos emlékeit ápolgatja, követésre méltó példát szolgálhat barkinek. Jég a természet elverheti, ellenség a házat felegetheti: de a mult iránt való kegyeletének és az igaz érdek iránt való szeretetének virágait le nem tarolhatja semmi sem, sohasem. Ennek a szeretetnek, hosszú, fáradságos és hódító munkával kivívott szeretetnek a legszebb gyümölcsét erleli éppen most, mikor Nagyságodat bizalmával újból meg akarja tisztelni. A bizalomra pedig nemcsak az a politikai program hívott fel, melyet Nagyságod előttünk ma oly szépen kifejtett. Hiszen gyakran megtörténik, hogy országos nagy nevek hidegen hagynak bennünket; mert nem melegít fel a közvetlen tapasztalat. Nagyságodról pedig tudjuk, mert jelleme biztosítja róla, hogy nemzete és szülővárosa javára károsná válható törekvéseket sohasem fog támogatni; tudjuk, mert úgy ismertük meg, hogy a bizalmat nemcsak elfogadja, hanem azt kötelező adósságnak is tekinti, amelyet munkával, sok és becses munkássággal fog leróni. Fogadja szívesen Enyed város polgárságának bizalmi nyilatkozatát. Ez a polgárság egyetértést fogad abban, hogy városunk közéletét keserű pártküzdelmek terévé tenni nem engedi; nem engedi feldulni azt a jó indulatot és kölcsönös emberbecsülést, melyet kitartó fáradsággal, sőt önmegtartóztatással megteremtteni sikerült; a miben Nagyságodnak előkelő része volt. Felajánlják bizalmukat és egyetértésüket Nagyságodnak; eljen vele hazánk és városunk ügyeinek szolgálatára sokáig. Éljen!”

A beszéd után a Himnuszt játszotta a zenekar, melynek dallamaival a közönség lelkes éneke vegyült. Majd feszült figyelem közt megszólalt Török Bertalan képviselő és messzire elhallatszó érezés hangon mondott szép dicséretet a szabadelvűségről, mely egye-

dül van hivatva minden érdekellentét kiegyenlítésére és minden használható erőnek a közügy érdekében való egyesítésére; s egyben meleg érzéstől áthatott hangon őszinte vallomást tett ezen szabadelvűséghez való ragaszkodásáról és városunk polgársága iránt érzett mély és soha meg nem szűnő haláljáról. Rokonszenves tüntetés szakította meg többször és követte meg-megújuló és folyton erősödő lelkesedés közben felhangzó szavait. Induló hangjai zárták be a tüntetést, s a menetet éppen oly szép rendben távozott, mint amilyenben érkezett. Az elvonuló közönség egy lelkes hangulatban lefolyt szép nap emlékéit vitte magával s azt a meggyőződést, hogy városunk polgársága őszinte tisztelettel és szeretettel veszi körül országgyűlési képviselőjét.

Szell Kálmán és báró Podmaniczky Frigyes a nagyenyedi választókhoz.

Szell Kálmán miniszterelnök Török Bertalan képviselőnek jelöltetése alkalmából hozza intézett üdvözlő sürgönyre a következő távirati választ küldte Szilágyi Farkas elnökhöz:

Képviselőjük újból történt jelölése alkalmából hozzám intézett ékes szava üdvözlő sürgönyüket őszinte örömmel fogadtam Nagy meglepődésemre szolgál, hogy törekvéseimet megértették. Kiváló örömet okoz, hogy működésem az önk méltányító elismerésével találkozik. Legmelegebb rokonszenvekről biztosítva önöket, kérem elnök urat, szíveskedjék a párt tisztelt tagjaival legigazabb köszönetemet tolmácsolni szíves figyelmükért és megemlékezésükért.

Báró Podmaniczky Frigyes, az országos szabadelvűpárt elnöke következő táviratot intézte Szilágyi Farkas pártelnökhöz f. hó 1-én:

Meleghangú sürgönyükből őszinte örömmel látom, hogy ottani párthíveink tiszteletre méltó egyetértésben és osztatlan bizalommal sorakoznak Török Bertalan, pártunk e jeles tagjának zászlója alá. Figyelmes üdvözlötök szívélyes viszonzása mellett remélem, hogy a választási küzdelmek az elvtársaink között ott uralkodó jó összhangot, mely minden siker feltétele, csak fokozni fogják. Egyetértés és kitartás! ez legyen jelszavuk.

Török Bertalan országgyűlési képviselő beszámoló beszéde.

Mélyen tisztelt választó polgártársaim!

Midőn alkotmányos életünk régi szokását híven követve megjelenek Önök előtt, hogy az országgyűlés lefolyt időszakról beszámolómat megtartsam, első sorban halás köszönetet kell mondanom azon kiváló bizalomért, melylyel megtisztelni szívesek voltak. E bizalom serkentett munkára, kitartásra, s e bizalom volt erős támasz politikai életünk nehéz napjaiban!

Valóban, t. polgártársaim, az 5 év előtti általános választásoknál kevés képviselőjelöltnek jutott ki a bizalomnak az a jellege, aminőben pártkülönbség nélkül engem részletelni szívesek voltak, mert kevés választókerület nyújthatna már előzetesen a bekövetkezendő pártegyesülésnek ama képet, minőt a mi kerületünk régi szabadelvű- és nemzeti párti választóinak egyesülésével már akkor felmutatott.

Igaz, törvényhozásunk terében erős küzdelmek, súlyos megpróbáltatások előzték meg a két országos párt egyesülését. Már-már alkotmányos életünk alap-törvényeit lehetett feltennünk a fölgerjedett indulatok romboló aradatától. Adáz csatara keszen sorakoztak politikai pártjaink. Nagymultu, fenyvesnevű férfiak csoportja vonult ki a szabadelvűpártból, s ime! a legnagyobb veszedelem közepette egy gondviselészerű férfi emelkedett ki sorainkból, aki bölcs belátásával helyes mederbe terelte alkotmányos életünk megzavart folyását; aki híven őrizte Deák Ferencz szellemi örökségét, és híven követte alkotmányunk alapköveit képező törvényeinket. Bizonyára halás szívvel jegyezheti fel történelmünk Széll Kálmán miniszterelnökünk nevét, ki nek bölcs vezetése oly megnyugvást szült ország-szerte, hogy a pártok letették eles fegyvereiket, s nemcsak békét kötöttek, hanem részben egyesültek is.

Az a párt, mely egy gr. Apponyit, Horánszkyt s a közelet anyai sok jelesét foglalta magában, minden további fentartás nélkül magáévá tette Széll Kálmán helyes politikájának alapvetését s ma az országos szabadelvű párt erősebb, mint valaha, politikája pedig, melynek jog, törvény és igazság képezik nemcsak röpke szóban, hanem teljes egészében tartalmát, működésénél és eredményeinél fogva ország-szerte méltánylásra, elismerésre talál.

Tisztelt polgártársaim! E szabadelvű politikanak főfeladatát a magyar állami egység megteremtése képezi

szabadelvű irányban. Erre kell munkálnunk törvényeink, politikánk, intézményeink által közéletünk minden ágazatában. E szabadelvű iránynak követője voltam, vagyok s az leszek mindig, mert szebb és nemessebb ambíciókat nem ismerek, mint hogy hazánkat ama szabadelvű alkotmányos irányban szolgáljam, melynek alapelveit Deák Ferencz fejtegette ki s melynek Széll Kálmán miniszterelnök a leghivatottabb vezere.

Polgártársaim! Ha általában igaz, hogy egyes nemzetek történelmének korszakait azok erényeivel, hibáival, fejlődésével, törekvéseivel és süllyedéseivel együtt törvénytárából is meg lehet ismerni, akkor törv. hozásunk lefolyt időszakát elegendő jellemezheti azon 182 törvény, melyet ez ideig hozott. Engedjék meg, hogy törvényhozásunk főbb működési irányának jelzéseül felsoroljak néhányat.

Politikai pártjaink kibékülésének paktumszerű eredményeképpen két törvény gondoskodik arról, hogy a képviselőház lehetőleg oly tagokból álljon, kik egyéni jeles tevékenységükön kívül, egy választások tisztasága, mint a kormány befolyásától való teljes függetlenség folytán a közbecsülésnek és a közbizalomnak ily módon is fokozható, lehetőleg teljes mértékét érdemeljek ki. A képviselőválasztások feletti bíráskodást ezentúl mintegy próbaképpen 8 évig nem maga a képviselőház, hanem az ország legfőbb bírósága: a Curia fogja végezni, s e törvény szigorú intézkedése azt czelozza, hogy a képviselő minden illetéktelen befolyás, minden anyagi előny ígéréte, nyereséje, vagy adása nélkül szabadon legyen megválasztva s a valódi közvéleménynek legyen képviselője. Az összeférhetetlenségi törvény pedig azt czelozza, hogy a képviselő képviselői állásánál fogva a kormánytól semminemű anyagi előnyben ne részesülhessen s a kormánynál sem maga, sem egyes választói érdekeiben anyagi előnyökért közbe ne járhasson, ilyen ne nyerhessen.

Ugy látszik, hogy súlyos visszaélések keltették fel ama visszatetszést, melynek eredménye e két törvény lett, melyekkel törvényhozásunk első sorban önmaga felett gyakorolt erős szigorú és kemény bírálatot.

Az általános közgazdasági helyzet sajnálatos süllyedése ellenek foglalkoztatta törvényhozásunkat. Iparunk mezőgazdaságunk s ennek következményeképpen: kereskedelmünk súlyos küzdelmeket áll ki. Pannaszt hallunk, hanyatlást látunk minden téren. Keresnünk kell a bajok okát, keresnünk orvosereit. Azt látjuk, hogy a baj régi és áthatja majdnem egész társadalmunkat. Okát részben tőlünk nem függő körülményekben, nálunk sokkal nagyobb, sokkal gazdagabb államok majdnem ellenállhatatlan versenyében találjuk, melyek mezőgazdasági és iparezikkikkel legjobb piacainkat elárasztják. — részint saját anyagi túlterhelésünkben. E túlterhelést nem lehet egyedül csak az állam rovására írni. Anyait és oly sokat követelünk az államtól minden téren, oly rohamosan akarjuk századok mulasztását pótolni, hogy valóban csodálatos, miként tudtuk három évtized alatt elérni azt az eredményt, is, amit, sok esetben jogosult büszkeséggel, felmutathatunk.

A túlterhelés okát részben társadalmi életünk nem egészséges irányzatában, az okos mérséklet s a helyes takarékoság hiányában is megtalálhatjuk. De amíg ez utóbbi bajon első sorban csak maga a társadalom segíthet legalább az által, hogy mérsékeltje igényeit és ne halmozzon terhet teherre, adósságot adósságra, másfelől az állam és a törvényhozás is siesen a bajok orvoslására. És elismeréssel kell e tekintetben kiemelnem kormányunk és törvényhozásunk helyes törekvéseit.

Első sorban az ugynevezett kis embereken kívánt segíteni olcsó hitel nyújtásával, s felállította a gazdasági és ipari hitelszövetkezeteket összesen 4 millió korona alappal. Azután a mezőgazdasági munkások viszonyait szabályozta, s felállította a gazdasági munkás- és családsegélypénztárat a t. evenként 100.000 korona segélylyel. Kedvezményeket, anyagi támogatást nyújt a gyáripár fejlesztésére s a birtokosoknak főleg állattenyésztésük, szőlő- és gyümölcs-gazdaságuk emelésére.

A idő rövidsége miatt nem terjeszkedhetek ki további részletekre s csak annyit jegyzek meg, hogy rohamosan hanyatló birtokos- és iparos-osztályunk megmentésére oly szépen megindított tevékenységet okos megfontolással, teljes erélylyel tovább folytatni kormányunknak és törvényhozásunknak jól felfogott első rendű hazafias kötelessége.

Egy kérdés elől azonban nem térhetek ki, mely szoros összefüggésben van közgazdasági helyzetünkkel, tudniillik: mily állást kell elfoglalnunk jövőre váms- és kereskedelmi politikánkban? E tekintetben részint a törvényre, részint egy kiváló államférfi, Horánszky Nándor t. képviselő társam nyilatkozatára utalhatok, ki egy héttel ezelőtt tartott és ország-szerte méltó figyelemre

méltatott fényes beszámoló beszédében, bizonyára a közéletnek megfelelően, kijelentette, hogy: „Magyarország a maga anyagi és gazdasági viszonyai között a vám- és kereskedelmi politika terén semmiféle tekinteteknek áldozatokat nem hozhat, azért tehát érdekeink ellenére hibát, vagy gyengeséget elkövetnünk nem szabad, viszont azonban tartózkodnunk kell attól is, hogy elhatározásainkat politikai jelszavak, vagy személyek befolyásolják.”

Az 1899. XXX. t. cz., mely a vám- és kereskedelmi viszonyok rendezéséről szól az ország önálló törvényes intézkedési joga alapján közös vámterületre vonatkozó viszonyunkat 1907. év végeig fenntartotta, de egyszerűsített elrendelte, hogy kormányunk 1903-ig fejtesse be az új tárgyalásokat. E tárgyalásoknak hazánkra nézve kedvező vagy kedvezőtlen fordulatától függ, hogy az 1907-ik éven túl megmarad-e továbbra is a közös vámterület, vagy e helyett az önálló vámterületet állítjuk fel, melyhez törvényes jogunk van s amely jogot kedvező megegyezés hiányában, bár sok áldozatot fog kívánni, igénybe is fogunk venni. Miniszterelnökünk bölcsessége már sok nehéz kérdést szerencsésen oldott meg; hiszem és remelem, hogy ezt is hazánk javára szerencsével fogja megoldani. Amde, bár messze van még a megoldás ideje, mi addig se ülünk tetlenül: tanulmányozzuk alaposan helyzetünket, és szerezzünk takarékosan elegendő pénzerőt, hogy az első nehézségek ne találjanak készületlenül, ha elérjük törekvésünk célját: az önálló vámterületet.

Törvényhozásunk működésének harmadik főirányát közigazgatásunk rendezésére való törekvés jelzi. A községi közigazgatási tanfolyamok felállítására által községi adminisztrációkat kívánjuk alaposan képzett tisztviselőkkel látni el. A közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló törvény egységessé, gyorsabbá és olcsóbbá teszi közigazgatásunkat, melynek egyes ágazatai, u. m. a megyei erdősök és a megyei állatorvosok már államossítva lettek s ezt fogja követni legközelebb a pénztári és számvéoi kezelés államossítása, azután az egészségügy rég ohajtott rendezése. Egész közigazgatásunk gyors államossítást részint hazánk erősen igénybe vett pénzügyi helyzete, részint a körülmény hátráltatja hogy az nemzeti különleges jellegűnek és az alkotmányos ellenőrzési jognak legjobban megfelelően, alapos megfontolás után legyen keresztül vite.

És ha végül megemlítem, hogy az esküdtseki eljárás s az új bünyvői eljárásnak életbe léptetésével igazságügyünk egy hatalmas lépést tett; ha felhozom, hogy a humanizmusnak is áldoztunk a talált és elhagyott gyermekek védelmére felállítandó állami gyermekmenhelyekről szóló törvényvel: akkor úgy hiszem, bátran állíthatom, miszerint törvényhozásunk immár végéhez közeledő időszaka, ha nem is teljesítette mindazt, amit kezdetén felvett programjába, de nagyon sokat váltott be abból s előkészítette a talajt a jövő, reméljük szerencsésebb törvényhozás működésére.

A jövő cyclyus elé ugyanis teljes jogosultsággal nagyobb várakozással és több bizalommal tekinthetünk. Nemcsak közigazgatási és igazságszolgáltatási, hanem közgazdasági téren is be kell tetőzzük a megindított munkát. Különösen sokat várunk adórendszerünk új, helyes alapokra való fektetésétől, hogy valahára vége legyen a részben túlterhes, részben egyenlőtlen adózásnak.

Közoktatásunk terén nemcsak a külső fejlesztésre kell törekednünk, hanem népünk erkölcsi érzésének emelése, nevelése és egyszerű viszonyaihoz mért menü alaposabb oktatása legyen feladatunk. Örömmel tapasztaltam kiváló közoktatási kormányunk nemes czelu törekvéseit s azon jóindulatot, melyet Nagy Enyed város tanügyének emelése iránt kifejezett s melynek valósulásához a legszebb reményeket fűzhetjük.

Nem hagyhatok felemlítés nélkül egy általános érdeklődéssel kísért mozgalmat, mely állami tisztviselőink nagy többségének kedvezőtlen helyzetet ohajtja javítani pénzügyi helyzetünkhöz mért. Megvallom, őszintén rokonszenvezek e mozgalom méltánylást érdemlő törekvéseivel, midőn annyiszor volt alkalmam közelebbről tapasztalhatni egyesek sanyarú sorsát. Tudom, hogy egyszerre nem lehet segíteni a bajon, de azt is ezerm, hogy a segítséhez, részben legalább, hozzá kell kezdeni mennél rövidebb idő alatt, ha a legszomorubb helyzet bekövetkezését e hazafias, jó szolgálatot teljesítő nagy testületben nem kívánjuk.

És most, tisztelt val. polgártársaim, befejezem beszámolómat. Szándékosan nem szólok saját működésemről és szolgálataimról; elég legyen annyit mondanom, hogy szívesen, tölem telhető készséggel igyekeztem egy a közügynek, mint egységeknek eleget tenni. Csalóka ígéreteket sem teszek a jövőre nézve; azok, akik bizalommal vannak irántam, akik ismerik őszintén törek-

véseimet, bizonyára tudják, hogy mit várhatnak tőlem.

Én hazámnak szabadelvű hű fia, megyemnek, városomnak hű polgára, polgártársaimnak hű barátja maradok úgy, mint eddig, s ha jövőre is méltónak tartanak nagyrabecsült bizalmukra, bennem eszlatkozni soha sem fognak!

Fogadják mindnyájan bizalmukért halas köszönetemet!

Gr. Bethlen Sándor képviselőjelöltsége.

A marosújvári választókerület szabadelvűpárti választó polgárai f. hó 1-en 200—250-en gyűlést tartottak, melyet Jancsó Lajos marosújvári ev. ref. lelkész hívott össze.

A zsúfolásig megtelt „intézkedő” teremben Jancsó Lajos szólalt fel, hivatkozva azon körülményre, hogy a mar csak idő kérdését képező országgyűlés feloszlata közöletével a képviselőválasztás előkészítéséről a pártnak is gondoskodni kell. Ő ezen fontos okból, több oldalú felszólítás folytán, a jelen gyűlés összehívására az ideiglenes elnökséget elvállalta s megköszönve a megjelent tagok szép számában nyilatkozó érdeklődést felkeri a gyűlést, hogy a pártnak elnököt és jegyzőt válasszon.

Pogány János rövid szavakban indítványozza, hogy a gyűlés a szabadelvűpárt elnökségével Jancsó Lajost bizza meg, mint ez idő szerint a legmeltóbbat arra, ki köztudatu, fáradságot nem ismerő munkakepesseggel a közügyek iránt szeles körben ismeretes szeretetével a pártot és annak ügyeit a legmeltóbban és legzelesterebben vezetheti. Az indítványt a gyűlés lelkes eljenzessel elfogadta, jegyzőül pedig Jovian Antal áll. isk. igazgatót választotta meg.

Jancsó Lajos meleg szavakkal köszöni meg a személyeibe helyezett osztatlan bizalmat, és javaslatba hozza, hogy a párt szervez. működése szempontjából a gyűlés a választó kerület minden közsegeből bizalmi férfiakat válasszon. Ajánlatára a gyűlés a bizalmi férfiakat közfelkiáltással megválasztva, a szabadelvű part megalakulását mondja ki. És most a legfontosabb tárgyra: a képviselőjelölés megejtésére hívja fel a gyűlést. Mintegy varázsütésre hangzik fel minden oldalról a lelkesebbnél lelkesebb kiáltás őszinte szívből előtörő igaz hangja: *Éljen gróf Bethlen Sándor!*

E sorok írója a marosújvári választó kerület képviselőválasztási aktusainak ötödik ciklusát éli ezzel át, de még soha az örömmel és a lelkesedésnek ily frapans megnyilatkozását nem tapasztalta.

Érre a partelnök kimondja, hogy a marosújvári választó kerület leendő képviselőjeül gróf Bethlen Sándort jelöli ki, egyben Fritz Pal bányatanácsos elnökle alatt hat tagú bizottságot küld ki a képviselőjelölt meghívására. Midőn szünni nem akaró eljenzések közegett a nemes gróf megjelenik, Miksa Elek veterán honatya ősz feje emelkedik fel; a 80 éven felüli agg a hosszú közpálya küzdelmeiben szerzett szellemi kincsek gazdag tárházából felhozott szebbnél szebb eszmék és gondolatokkal teljes beszéddel üdvözölte az „ifju” képviselőjelöltet.

(Vége következik)

Vegyes hírek.

— **Egy ifju élet vége.** Kedden reggel megrázó hír járta be városunkat, mely, fájdalom, igaznak bizonyult. Gidófalvy Ödön vármegyei pénztári ellenőr emlitett napon reggeli 7 órakor ágyában fekvé halántékán lötte magát és azonnal meghalt. Miután egy sor irást sem hagyott hátra, szomorú elhatározásának indító okát csakis sejtteni lehet, s valószínűleg csalódott szívűgyre vezethető vissza, mely szívűgyben, hogy csalódott, a legutóbbi napokban lett visszavonhatatlanul kétértelmű. Küzdött ugyan némi anyagi zavarokkal is, de ezek nem voltak oly nagy mérvűek, hogy ilyen sötét elhatározásra bírják. Ami pedig pénztári ellenőri állását illeti, — és e kijelentést biztos forrásból a nagy közönség megnyugtatóra regisztráljuk, mely ilyen esetekben kombinálni szokott, — hogy abból kifolyólag valami pénztárkezelési hiány lett volna az öngyilkosság oka, teljesen ki van zárva, mert a 4 nap előtt tüzetesen megvizsgált pénztárt a bizottság teljesen rendben találta, és a boldogtalan ifju önállóan pénzt egyáltalán nem kezelt, és ha kezelt volna is, teljesen megbízható volt. Az ilyen szomorú eseteknél megejtendő szigorú pénztárvizsgálat különben két független megbízottsági tag jelenlétében folyik, de előre láthatólag semmi terhelőt nem fog kideríteni. Az önértetes, jobb sorsra érdemes, előzékeny, szerény és finom modoru ifju egyike volt a vármegye legértelmesebb, legpontosabb tisztviselőinek, és tragikus vége ismerősei, jó barátai és tisztviselő társai körében fájdalmas megdöbbenést keltett, és mely sajnálattal fogják utolsó fekhelyére kísérni, ravatalát pedig koszorúval ékesítették.

Pihenjen esendesen a szerencsétlen ifju, ki, ha voltak hibái, azokert már életében megbűnhődött, halálával pedig megváltotta magát azoktól! A család következő gyászjelentést adott ki:

Alóírtak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják Gidófalvy Ödön vármegyei pénztári ellenőrnek folyó hó 3-dikán élete 28-dik évében történt váratlan kimúltát. Az elköltözöttnek hült tetemei f. hó 4-en d. u. 4 órakor foguak a nagyenyedi rom. kath. sírkertben a feltámasztás napjáig elhelyeztetni. Nagy-Enyed, 1901. szeptember 4. Gidófalvy Geza a. jami főgymnasiumi tanár mint bánatos atya és neje Julianna, Gidófalvy Gizella férj. Timár Jánosné, Gidófalvy Irén férj. Szöcs Ákosné, Gidófalvy Béla kir. törv. aljegyző, Gidófalvy Elemer m. kir. esendőr tiszthelyettes, Gidófalvy Gyula, mint testvérek, Timár János nagybirtokos, Szöcs Ákos kir. törv. bíró, mint sógorok.

— **Műkedvelői előadás.** A helyi iparos ifjak műkedvelői e hó 7-en szombaton este adják elő Gerő Károly pompás, magyaros népszámmvet: „Turri Borecsa-t.” Reg nem láttuk kiválóan értelmes iparos ifjakat a színen, de amilyen összevágó, kerekded előadásokat láttunk tőlük az előző években, biztosíték arra, hogy a közönség ez alkalommal is élvezetes előadásban fog gyönyörködhetni, miért is egész jó lélekkel ez uton is felhívjuk az érdekes előadásra annak figyelmét. Iparos ifjak dícsérendő önművelődésének tanujele minden ilyen tenykedés és az feltétlen elismerést, pártfogást érdemel.

— **Életunt kőműves.** Hetfőn déltan a Bethlen-utca 2. sz. ház hiujában egy gyulafehérvári illetőségű kőműves felakasztotta magát.

— **Az országos m. kir. színművészeti akadémián** a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 7. 8. 9-ikén, az akadémia I. és II-ik osztályába pedig szeptember 10. és 11-én tartatnak meg d. u. 3 óratól kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkívántatnak: a) Színpadias, csinos alak. b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad veleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, amennyit e korban minden művelt ifjutól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. Amely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi neven irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vétetik alá. A fölvetel tehát nem végleges; a letelt próbaidő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjt tartozik 2 részletben, u. m. 30 koronát a felvételtkor és 30 koronát február 1-én, előre fizetni. j) Minden fölvetett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az elejük terjesztendő kötelezvenyt aláírni. Bővebb értesítést az int. igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em.) készséggel ad.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** a keresk. miniszter ur támogatása mellett a szabó és cipész iparosok részére szaktanfolyamok tartását vette munkalatba. A részveteli jelentkezések tárgyában kibocsátott felhívások kedvező eredménnyel jártak, amennyiben már 14 szabó és pedig 5 mester 9 segéd, valamint 75 cipész és pedig 58 mester, és 17 segéd jelentkezett egy Kolozsvárról, mint a vidékről. Ez okból a tanfolyamok ez év október és november hónapokban foguak megnyitni s az előadások az esti órákban lesznek megtartva.

— **Portások jövedelme.** Ugyancsak pompásan dotált állása van a brüsszeli városháza portásának. Mint a brüsszeli lapban olvassuk, e portás bevétele — hála a bőven ömlő borralalóknak — nagyobb összegre rug. mint legmagasabb előjárójának; a polgármesternek jövedelme. Sőt bátran lehet állítani, hogy neki van legjobb állása az egész belga fővárosban, mert az ő bevételei nagyobbak, mint akár a miniszterelnök vagy a bíboros-hercegek bevételei. Egyébként tudvalevő dolog, hogy a portási helyek más városokban is igen jövedelmezők, főként nagyobb szállókban, ahol az alkalmazottak nemcsak bért nem kapnak, de sőt még ök fizetnek helyeikert a szálló tulajdonosának 20—25.000 márkáig terjedő bérösszeget.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Nyílt tér.*

Válasz Kertész Lajos nyílttéri cikkére.

Kertész Lajos a nagyenyedi „Közérdek” 70-ik számában reám vonatkozó nyílttéri cikket közölt, melyre válaszként következő:

Kertész Lajos egy barátomhoz sértő levelet intézett, melyben atyámat is sértette.

Ezen levelet az illető nekem megmutatta, amire, atyámat megelőzendő, minden sértő szándék nélkül őt kérdőre akartam vonni.

Azokban akihez e levél intézve volt, az Kertész Lajosnak szóváltás közben egy pár pofot adott, mire ő korbácsával kezdte ütlegelni; ezt én, fel is lévén hevíülve, nyugodtan nem nézhettem, korbácsát kezéből kiragadván, azzal egy néhányat ráhúztam, ezen megjegyzéssel: „Ezt atyáért kapta.” Ezen eset után ő a csendőrséghez ment s az esetet bejelentette, később pedig engem lovagias elégtételadásra szólítottatott fel.

A felszólítóknak rövid kérdésére szörül-szóra ezt feleltem: „En Kertész Lajosnak elégtételt nem adok; ha elégtételt kíván venni, forduljon a bírósághoz.”

Indokolást tőlem akkor nem kértek, s én nem is adtam. Alapos indokom különben az volt, hogy mielőtt lovagias elégtételadásra szólítottatott fel, a csendőrségnek már jelentést tett volt az esetről, miáltal elvesztette jogát arra, hogy tőlem lovagias elégtételt nyerhessen.

Megsértett barátom a feljelentésről tudomással nem bírván, a kihívást elfogadta, azonban mind két fél segédei ugyanezen indok alapján mind két felet egyszerre történendő bocsánatkérésre utasították, s az előttük mindket fel által meg is történt.

Ennyit kívántam ezen ügyben, mint a valóságnak megfelelő, nyilvánosságra hozni hozzá tevéen, hogy ha atyámat meg nem előzöm, ő bizonyára súlyosabban vonta volna őt vakmerőségeért kérdőre.

Ezen nyilatkozattal az ügyet hírlapi téren részemről befejezettek jelentem ki.

Alvincz, 1901. szeptember 1-én.

Deák Gyula,
segédjegyző.

* Az ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

*****

Alólirottnál kapható finom Chasse-las és Muskotály csemegeszőlő 5 kgr. bérmentve elküldve 1 frt 20 krért.

3583 1-2

Spiczter Mór Hevesen.

*****

Szülők figyelmébe.

Tisztelettel értesitem a nagyenyedi áll. elemi és polgári iskolába járó leány gyermekek szüleit, hogy a volt Könyvnyomda és Papírárugyár r. t. helyén, **főtér 38. sz.** alatt a leányiskolai épületben

könyv- és papír-üzletet

nyitottam, hol mindenféle iskolai könyvek, iskola-táskák, író- és rajz-eszközök olcsón szerezhetők be.

Szíves pártfogásukat kérem.

Knobloch Erzsébet,
könyv- és papír-kereskedő.

*****

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelvél. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Aki állást vagy személyzetet keres, küldje be címét a német helyszerzőnek a következő címmel: **Stellen-Boten Braunschweig.**

*****

Egy jó családból való fiu
tanoneczul

azonnal felvétetik **Harmath Miklós** fűszer- és rövidáru-üzletében Nagy-Enyeden. 3576 4-4

*****

Hirdetéseket

felvesz lapunk kiadóhivatala.

Alsófehér vármegye alispánjától.

Sz. 13.861-1901.

Hirdetmény.

Alsófehér vármegye házában levő közigazgatási és árvaszéki irodák fűtésére mintegy 260 □ köbméter száraz hasáb bükkfára lesz szükség. Ezen szükséglet fedezése czéljából felhívatnak szállítani kívánók, zárt ajánlatukat **folyó évi szept. hó 20-ig** alólirotthoz benyújtani.

Az ajánlatban ajánlott tűzifa a vármegye-ház udvarára szállítandó és méteröbibe rakandó.

Nagy-Enyed, 1901. augusztu- 25.

Csató János,

kir. tanácsos alispán.

3578 2-3

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5% ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

3570 5-*

FÖLDES EDE

könyvkereskedő Nagy-Enyed.

A ki könyv, papír, író és rajzeszközöket akar gyermekei számára

olcsón bevásárolni, az forduljon teljes bizalommal **FÖLDES EDE** könyvkereskedőhöz Nagy-Enyeden, (Bethlen-kollégium mellett) a volt Wokál János-fele üzlethelyiségben.

Egyszermind felhívom a **tanító urak** figyelmét arra, hogy a szükséges **tankönyveket, iskolai nyomtatványokat, munka-naplókat** mindig raktáron tartom.

Tisztelettel

Földes Ede
könyvkereskedő

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

könyvnyomdája rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni ugy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállításai tekintetében.

Készít: pecsétjegyeket, czimkéket, postacsomagczimkéket, szignaturákat, kötőzopapírokat, papíracsokokat stb. könyv- és nyomdai vagy dombornyomásban. Továbbá műveket, folyóiratokat, körleveleket, levélfejtőnyomásokat, képes árjegyzékeket, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat ugy könyv-, mint nyomdai uton.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s azokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

Figyelemre méltó! Mindennemű papírárut (cartonage), közönséges és hajlított dobozokat stb. gyógyszereszek, czukrászok és gyárosok részére kisebb arucikkék jutányos és czélszerű csomagolására olcsó árban szállít.

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.